

מֵאֵמֶר הָעֵקָרִים

בבורא יתברך

ברוחניים

בתורה ומצות

בגמול

בגן עדן וגהינם

בהשגחה

בנבואה ונבואת משה

בגאולה

בענין הנסים

בענין התורה שבעל פה והש"ס

מֵאֵמֶר הָעֵקָרִים

בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ

מִה שְׁצִרִיךְ שְׂתַדַּע בְּתַחֲלַת הַכֹּל, הוּא, שְׁיֵישׁ מְצוּי אַחַד אֲדוֹן כָּל הַנְּמַצְאוֹת שֶׁהַמְצִיאָם בְּעַת שְׂרָצָה, וּמְקַיְמָם כָּל הַזְּמַן שְׂרָצָה, וְשׁוֹלֵט בָּהֶם שְׁלִיטָה גְּמוּרָה, הוּא הָאֱלֹהִים יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

הַמְצוּי הַזֶּה יִתְבָּרַךְ הוּא מְצוּי שְׁלֵם בְּכָל מִינֵי שְׁלֵמוֹת, אֵין בּוֹ שׁוּם חֶסְרוֹן כְּלָל וְעֵקֶר. אֵינוֹ תְלוּי בְּזוּלָתוֹ וְלֹא מִתְפַּעֵל מִזּוּלָתוֹ כְּלָל. אֵין הִתְחַלָּה לְמַצְיָאוֹתוֹ וְלֹא סוּף כְּלָל, פְּרוּשׁ: שְׁלֵא נִתְהוּה אַחַר הַהֶעָדֵר, וְלֹא יְבוֹאֵהוּ הַהֶעָדֵר כְּלָל, אֲבָל תָּמִיד הִיָּה וְתָמִיד יִהְיֶה, אֵי אֶפְשֶׁר הֶעָדֵרוֹ כְּלָל וּכְלָל. הוּא סִבַּת כָּל הַהוּיִם וְאֵין עָלָיו סִבָּה אַחֲרֵת אֲלֵא הוּא מַעֲצָמוֹ מִכִּרְחַ הַמְצִיאוֹת.

עוֹד צִרִיךְ שְׂתַדַּע, שֶׁהַמְצוּי הַזֶּה יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ אֵין בּוֹ שׁוּם הֶרְפָּכָה וְלֹא רַבּוּי בְּשׁוּם פְּנִיִם, אֲלֵא הוּא פְּשׁוּט בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוֹת, וְאֵין שְׂיָךְ בּוֹ שׁוּם עֲנִיָּן מַעֲנִינֵי הַגּוֹפִים וּמְקַרְיָהֶם, וְהוּא מְשַׁלֵּל מִכָּל גְּבוּל וְגֵדֵר מִכָּל יַחַס וּמִכָּל חֵק טַבְּעִי.

וְעַל הַכֹּל צִרִיךְ שְׂתַדַּע, שֶׁאִמְתַּת עֲנִיָּנוּ וּמַצְיָאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ אֵינָה מְשַׁנֵּת כְּלָל, וְאֵין לָהּ דְמִיּוֹן עִם שׁוּם אַחַד מִן הָעֲנִינִים שֶׁבְּפִרוּאִים וְעִם שׁוּם אַחַד מִהַצְּיֹרִים שֶׁמְדַמָּה הַדְּמִיּוֹן וּמְשַׁכֵּל הַשִּׁכּוּל, וְאֵין מְלוּת וְהִתְאַרְיִים שִׁיְהִיו רְאוּיִים לוֹ וְנִאוֹתִים אֵלָיו בְּאִמְתּוֹ, אֲבָל נְדַבֵּר בּוֹ כָּל מַה שְׁנִדְבֵּר בְּמְלוּת עַל הַרֶךְ הַהִשְׁאֲלָה וְהַהֶעֱתָקָה, כְּדֵי שְׁנִבִּין מַה שְׁיִצְטָרֵךְ לָנוּ לְהִבִּין מַעֲנִיָּנוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי כִּיּוֹן שְׂאֵין אִתְּנוּ אֲלֵא מְלוּת יוֹרוּ עַל עֲנִינִים טַבְּעִיִם וּמְגַבְּלִים בְּגִבּוּלֵי הַנְּבָרָאִים, אֵי אֶפְשֶׁר לְדַבֵּר בְּלֹא מְלוּת אֲלֵה. אֲבָל זֹו מוֹדַעָא רַבָּא לְכָל מַה שְׁנִדְרֵשׁ וְנִדְבֵּר בְּעֲנִיָּנוּ יִתְבָּרַךְ: שְׂאֵין הִתְאַרְיִים וְהַמְלוּת הַמְתַּיְחַסוֹת לוֹ מְתַיְחַסוֹת עַל צַד הָאִמְתּוֹ, אֲלֵא עַל צַד הַהִשְׁאֲלָה, לֹא זוּלָתוֹ, וְהַזְהַר בְּזֶה מְאֹד.

בְּרוּחָנִיִּים

הָאֲדוֹן יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כְּמוֹ שֶׁבִּיכְלָתוֹ הַבְּלִתִּי בַּעַל תַּכְלִית בְּרָא הַנְּמַצְאִים הַגּוֹפְנִיִם שְׂרוּאִים עֵינִינּוּ, כִּן רָצָה וּבְרָא נְמַצְאִים אַחֲרֵים מְעֵלִים מִכָּל אֱלֹהֵי בְּלִתֵּי מְרַגְשִׁים וּמוֹחֲשִׁים מִן הַחוּשִׁים שְׁלָנוּ. וְכְמוֹ שְׁנִתְּנָן לְנְמַצְאִים הַגּוֹפְנִיִם הָאֵלֵה גְּבוּלִים מְיַחֲדִים, וְחֻקִּים, כִּן נִתְּנָן חֻקִּים אַחֲרֵים לְנְמַצְאִים הַמְּעֵלִים הָאֵלֵה כְּפִי מַה שְׁנִגְזֵרָה חֻקְתּוֹ הַיּוֹת נְאוֹת לָהֶם לְפִי עֲנִינָם. וְאִמְנָם לְמַה שְׁהַגְּבַל בְּגִבּוּלִים הַגּוֹדְעִים אֲצִלָּנוּ שֶׁהֵם הַגְּבוּלִים הַטַּבְּעִיִם שֶׁבָּהֶם נְרַגְשִׁים מַחוּשִׁינּוּ נִקְרָא גּוֹפְנִי, וְמַה שְׁשׁוֹלֵל מִגְּבוּלִים אֲלֵה נִקְרָא רוּחָנִי, וּגְבוּלָיו וְחֻקָּיו הֵם כְּפִי מַה שְׂרָאוּי לְעֲנִיָּנוּ וּכְמוֹ שְׁכַתְּבָנוּ.

וְצִרִיךְ שְׂתַדַּע שֶׁכְּמוֹ שֶׁבְּנוֹפְנִיִם יֵשׁ מִינִים שׁוֹנִים וְכְפִי הִתְחַלְפָה הַמִּין כִּן יִתְחַלְפוּ הַחֻקִּים הַמְיַחֲדִים לוֹ, כִּן בְּרוּחָנִיִם יִמְצְאוּ מִינִים שׁוֹנִים כְּלָם מִן הַסּוּג הַרוּחָנִי, וּבְהִתְחַלְקוֹ הַמִּין יִתְחַלְפוּ הַחֻקִּים אֲשֶׁר לָהֶם. אִמְנָם כְּלָל גְּדוּל הוּא בְּכָל הַסּוּג הַרוּחָנִי – שְׂאֵין עֲנִיָּנוּ וְלֹא גְבוּלָיו מְשַׁג לָנוּ

באמת כמות שהוא, אבל ידענו מציאותם וקצת ענינים מעניניהם כפי מה שמסרו לנו הנביאים והחכמים ז"ל.

והנה מיני הסוג הזה שלשה: האחד נקרא כחות נבדלים, והשני מלאכים, והשלישי נשמות. הכחות הנבדלים הם נמצאים רוחניים משללים מגופות, זפים ומעלים מאד והם היותר קרובים אל שכינתו יתברך, ועליהם הוא שורה תמיד, ונקראים בשמות כפי מדרגתם: גלגלי הפסא או אפנים וכיוצא. המלאכים, הם נמצאים רוחניים שנבראו לעשות שליחותו של הבורא יתברך בכל מה שיחפץ והם ממנים כל אחד על ענין מה שמסר לו הרצון העליון. ויש בהם מדרגות שונות זו למטה מזו, וכל מדרגה מהם יש להם חקים וגבולים כפי מה שנאות להם על פי החכמה העליונה. הנשמות, הם נמצאים רוחניים מעתדים לבא בגופות ולהתחבר בהם ולהקשר בהם קשר גדול, ולהם חקים פרטיים כפי ענינם וכפי המצבים שלהם, פרוש: כי הנה מצבים שונים נמצאים לנשמות, שחרי יש להם מציאות חוץ לגוף ומציאות בתוך הגוף, והמציאות חוץ לגוף הם משני מינים: האחד מציאותן טרם היותן בגוף, והשני מציאותן חוץ לגוף אחר שכבר היו בו. וכפי כל המצבים האלה פן נגבלים בגבולים ונעשים עלולים למקרים שונים ומתחלפים כפי מה שיאות למצב שהם בו. המלאכים, כלם הנה הם משרתים יתברך עושי דברו, וכל דברי העולם נעשים על ידיהם בין לטוב בין לרע, ומצד זה מתחלקים לשתי כחות: כח הטוב וכת הרע, פרוש: הממנים לטובות בין הטובות הגופניות בין הטובות הנפשיות, והממנים לרעות הגופניות והנפשיות, והממנים על הרעות נקראים מלאכי חבלה ומזיקין.

עוד מין אחר של נבראים נמצאים שהוא מין אמצעי בין נשמי ורוחני, והינו שיש בו קצת מגבולי הנשם ועניניו ומשלל מקצתם, ושם המין הזה נקראים שדים, ויש בהם קצת גופניות, אך לא בגופניות שלנו, ויש בהם קצת עניני רוחניות אך לא כרוחניים ממש. וגם בהם יש מדרגות מדרגות ומינים שונים, וכפי מדרגותיהם כך הם החקים והגבולים שלהם.

אין לה דבר בעולם התחתון בין עצם בין מקרה שלא ימצא בנגדו ענין מה למעלה בפחות הנבדלים, ובן אין לה דבר למטה שלא יהיו עליו ממנים מפת המלאכים שמנהיגים אותו ומחדשים בו ענינים ומקרים כפי מה שיגזר הארון ב"ה. מה שפועלים העליונים בגשמיים נקראהו השפעה.

כל ההשפעות הפאות מן העליונים לצדך התחתונים עוברים דרך הפוכבים, ונמצאו הפוכבים המשפיעים היותר קרובים לתחתונים, ואולם השפעתם אינה אלא כפי מה שנמשך בהם מלמעלה.

לכל אלה הרוחניים נתן הארון ב"ה רשות לפעל בתחתונים פעלות שלא בדרך הטבעי כשיעזרו אותם התחתונים על ידי אמצעים ידועים שהוכנו ונתיהדו לזה. אמנם אין בכת שום אחר מהם לעשות כל מה שירצה, אלא לכל אחד יש גבול מה שהגבול לו, שער אותו הגבול ובאותם הדרךכים בלבד שנמסרו לו, וכל לפעל אותם הפעלות שנמסרו לו שיפעלם, ויש בדרךכים האלה דברים מתרים לנו, ודברים אסורים לנו, והוא ענין ספר יצירה ומעשה בשפים.

בתורה ומצוות

עקר הבריאה בלה היא: שרצה הבורא יתברך לברא האדם שיהיה מתדבק בו יתברך וינהנה בטובה האמתית, וזה על ידי שיהיה לפניו שני דרכים דרך הטוב ודרך הרע ויהיה לו כוח לבחור באיזה מהם שירצה, וכשיבחר ברעתו ובחפצו בטוב ומאס ברע, אז תנתן לו הטובה האמתית הנצחית.

ואמנם כל שאר הנבראים לא נבראו אלא שראתה החכמה העליונה ערך כם לשימצא עולם שלם, ומצא בו האדם בבהינה זו שאמרנו, ויכול לעבד אותו יתברך להשיג על ידי זה הטובה האמתית. ואולם מה הוא הערך שיש לעולם בכל הנבראים האלה איננו נודע אצלנו, אך מה שקבלנו מן החכמים ז"ל הוא שעקר הכל האדם, ושבעבורו נבראו כל שאר הנבראים, ושעקר בריאתו של האדם אינה אלא לשיזכה לטובה האמתית. ואולם ראתה החכמה העליונה שכדי שישגו הטובה האמתית הזאת ראוי בתחלה שינסה ויעמד בנסיזן. והנה לערך זה ברא לו עולם שיהיה בו מקום להנסות בו, דהינו שיהיה בו מציאות טוב ומציאות רע, ע(ו)ד שיוכל למאס ברע ולבחר בטוב.

ואמנם מציאות הטוב והרע האמתית הוא, שהנה שם הארון ב"ה בעולם קדשה וטמאה. פרוש: קדשה הוא מציאות קורבה אליו יתברך, וטמאה הוא מציאות רחוק ממנו יתברך. הקדשה הוא השפעה שהארון ב"ה משפיע במי שראוי לזה והשראה ששורה עליו. הטמאה היא רחוק שהקב"ה מתרחק והעלם שמתעלם. אמנם האמת הוא שהנה ברא הארון ב"ה איזה כחות רוחניים לערך ענין זה והם כחות ישפע מהם חשך וזחמה, אשר בכל מקום שתמצא שם הזחמה ההוא מרחק ממנו הקדשה ויתעלם משם אורו יתברך, ואלה נקראים כחות הטמאה.

ואולם שם הארון ב"ה כח במעשי האדם לעורר את השרשים העליונים, והינו שיהיו ממשיכים אור שפע קדשתו יתברך ואור טובו, או תמשך הזחמה והטמאה ההיא. והנה יחד לו מעשים שעל ידם תמשך הקדשה וצוהו להתמיד בהם, והם כלל המצוות, ויחד מעשים שעל ידם תמשך הזחמה, וצוהו להמנע מהם, והם כלל האסורים.

ואמנם הטובה האמתית אינה אלא הדבקות בו יתברך. והנה המצוות כבר בארנו שהם הממשיכים שפע קדשתו יתברך ואור טובו על פן אלה הם האמצעים שעל ידם תשג הטובה האמתית, כי מי שהרבה להתקדש בשפע קדשתו יתברך, הוא ראוי להדבק בו, ולהנות בטובה האמתית, ומי שהרבה להטמא בזחמה שזכרנו, הוא יהיה בלתי ראוי להדבק בו, וידחה ממנו.

ואמנם יש בכל הדברים האלה מדרגות רבות, בין בשפע הקדשה או הזחמה שזכרנו. ובן בטובה שנקנית על ידי המעשים הטובים והדחיה שנגדחה האדם ממנה על ידי הרעים, והוא ההפרש שבין אדם לחברו במעלה האמתית ופמו שפתבנו עוד בס"ד.

וצריך שתדע, שכמו שנתן לאדם שיהיה ממשיך לעצמו קדשה או זחמה, כן נתן לו שפכת מעשיו ומשיך בכל הבריאה בלה הקדשה או הזחמה. ונמצא כל הבריאה מתתקנת או

מתקלקלת על ידי האדם, ויחשב זה לזכות לצדיקים שמיטיבים לבריאה ולחובה לרשעים שמקלקלים אותה וכמו שפיתחנו לפנינו.

ואמנם הדרך שבו ממישיכים מעשי האדם את ההשפעות האלה, הוא בכח הקבלה שזכרנו למעלה שיש בין הנמצאים השפלים ובין הכחות העליונים, עד שכאשר יתנועע אחד מן הנמצאים למטה הנה יגיע ההתעוררות אל הכח המקביל לו למעלה, ואז על ידי הכח ההוא תסובב התולדה שתסובב בהמשכת ההשפעות. כי הנה אם המעשה ההוא יהיה מחלק המצויים, יתעורר הכח שעליו ויתחזק, ועל ידו תמשך ההשפעה של קדשה ממונו יתברך כפי ענין ההתעוררות שנתעורר. ואם יהיה המעשה מחלק הנמצעים יגרום פגם בכח העליון כפי ענין המעשה הרע ההוא ויתעלם פגגד זה אורו יתברך ויתרחק, ויתעורר תחת זה אחד מן כחות הטמאה ההפכי להשפעות הקדשה שנתעלמה, וימשך ממונו משך זהמה כפי ההתעוררות שנתעורר. ועל דרך זה בתשובה יסור הפגם ולא יהיה עוד כח לכח הטמאה לפעל, ותשוב השפעת הקדשה ותמשך פראוי.

בגמול

הנה מין האדם נתיחד מכל שאר המינים שנתנה לו הבחירה, וכח למעשיו להמשיך ההמשכות שזכרנו, ומצד זה נוסף בו ענין שאינו בשום אחד משאר המינים והוא, שיגמלו מעשיו מדה פגגד מדה. והגמול הזה נחלק לשני חלקים, האחד בעולם הזה והאחר בעולם הבא.

גמול העולם הבא הוא שפפי מעשיו שעשה בעולם הזה פן תקבע לו מדרגה בטובה האמתית, שהיא הדבקות בו יתברך ויהנה בה לנצח נצחים. וגם הוא יחלק לשני חלקים, בעולם הנשמות ובעולם התחיה, יבאר עוד לפנינו בס"ד. גמול העולם הזה הוא, שפפי מעשיו יגור עליו הצלחה או צרות מאיזה מין שיהיה.

וצריך שתדע, שעקר השכר באמת הוא הטובה האמתית שזוכו בה הצדיקים לעתיד לבא, ובן העניש היותר עצום הוא אבוד הטובה ההיא לגמרי. אמנם יש מצוות שפפי מדת הדין הצודקת ראוי שיגמלו בעולם הבא וגם בעולם הזה בהצלחות העולם הזה וטובותיו, ובן יש עברות שפפי מדת הדין הצודקת ראוי שיענש עליהם בעולם הזה ובעולם הבא. ויש מצוות שהדין נותן שיגמלו בעולם הבא ולא בעולם הזה. ועברות שהדין נותן שיענש עליהם בעולם הבא ולא בעולם הזה. ומצוות שהדין בהם שיגמלו לגמרי בעולם הזה ואין נשאר לבעליהם פלום בעולם הבא. ועברות שהדין עליהם לעולם הזה ולא יענשו בעליהם פלום בעולם הבא. והשופט הצדיק דן את הכל בשלמות, באפן שהכל נעשה בישר, בלי עולה כלל ועקר.

והנה כמו שהגוף והנפש ביחד עושים המעשים בין הטובים בין הרעים, פן הגמול צריך שיגמלו יחד. אמנם בחטאו של אדם הראשון נגזר על המין האנושי כלו מיתה, באפן שלא יוכל להגיע אל הטובה האמתית בלי שימות. והענין, כי הנה נשאב בגוף זהמה שאי אפשר לו שיגיע לדבקות העליון בהיות זהמה זו שאובה בו, ואינו יוצא ממנה עד שימות וישוב לעפר, ואז ינקה

ממנה וישוב ויבנה בטהרה בלי זממה כלל, ואז תשוב בה הנשמה ויחיה ויחדיו יאירו באור החיים לנצח, ויהנו בטובה האמתית כפי המעשים שעשו בחייהם בראשונה, וזה ענין תחית המתים המפורסם בכל ישראל.

ואמנם כל הזמן שהגוף בעפר הולך ואובד עזרתו הראשונה, הנשמה עומדת במקום מנוחה אם זוכה, והינו עולם הנשמות, ומשנת שם מעין מה שתשיג לעתיד לבא אחר התחיה כפי המעשים שעשתה בחייה.

בגן עדן וגיהנם

והנה הוכנו מקומות לנשמות בצאתן מן הגוף, אחד לגן בו אם זוכה עד זמן התחיה, ואחד להצטרף בו בענשין אם עוונות בה שמונעין אותה ממנוחה. והנה מקום המנוחה נקרא גן עדן, ויש בו מדרגות שונות, ויש גן עדן תחתון וגן עדן עליון. בתחתון יושבות הנשמות בדרמות הגופים שהיו בהם, ונהנות שם במיני הנאות רוחניות, והמקום מוכן למיני הנאות ההם שהתקו להמצא שם. ובעליון, יושבות הנשמות בבהינת הנשמות ממש ונהנות במיני הנאות רוחניות גדולות ונשגבות מהנאות שבתחתון, ויש שם חלופ זמנים ושנוי עתים להנאות שונות ומתחלפות, ומדרגות שונות לנהנים בהם.

והגיהנם הוא מקום לנשמות הראויות להענש, ושם מגיע להם צער ומכאובים כפי מה ששייך בהם לפי ענינם. ויש מדרגות שונות של צער כמו שיש מדרגות שונות של תענוג. ובעצם ההוא ישאו החוטאים את עוונם. ואם ראויים הם לשכר אחר כך הנה יפתרו מחטאם וילכו למנוחה. ואם לא יענש עד אבדם, ודבר זה לא יקרה לישראל אלא מעט מן המעט.

בהשגחה

הנה הארון ב"ה משגיח תמיד על כל בריותיו, ומקימם ומנהלם כפי התכלית שבעבורו בראם. ואמנם בהיות שגת יחד המין האנושי להיות בו השכר והענש כפי מעשיו וכמו שכתבנו למעלה, גם ההשגחה בו משגחה מההשגחה בשאר המינים. וזה, כי ההשגחה בשאר המינים הוא לקיים המין שהוא באותם החקים והגבולים שרצהו יתברך שמו. והנה ישגיח בפרטי כל מין ומין, למה שמגיע מהם אל כלל המין בלוי, אך לא למה הם אישים, כי הנה אין התכלית בהם אלא לשלמות המין הכללי. אמנם המין האנושי, כל איש ואיש ממנו מלבד מה שמגיע ממנו אל כללות המין, הנה ישגיח ביוחד על מה שהוא בפני עצמו וידונו מעשיו בלם ביוחד ויגורו עליו גזרות ביוחד, כפי פרטות ענינו.

וצריך שתדע, שאמנם פעולות האדם תחלקנה לשני מינים: האחד הוא, מה שהוא לו זכות או חובה, דהינו שיעשה בה מצוה או עברה. והשני, מה שאינו לא זה ולא זה, כי אין בה ענין לא למצוה ולא לעברה. והנה כל מה שנוגע למצוה או עברה, והנה באיזה צד שיהיה בלוי מסור בידו

של האדם, אין לו מי שיכריחו עליו כלל, ועל כלם ישקיף השופט העליון לדון אותם כפי מה שהם ולגזר כנגדם הנמול הראוי. ואשר אינו ענין לא למעוה ולא לעברה, הנה ענין האדם בהם כענין שאר המינים במקריהם. שהנה יובא להם מכת עליון שינועו אליו, אם לשמירת חקות מינו, או להגיע לו שכר או ענש כפי מה שראו לו.

והנה הארון ב"ה הוא המשגיח על הכל, ודן את הכל, וגוזר כל הגזרות. והמלאכים הם משרתיו ממונים כל אחד בתפקידתו להגיע את גבוליו, ואם להמציא לאדם פדרכיו על צד הנמול, כמו שאמרנו למעלה.

וצריך שתדע, שאף על פי שהארון ב"ה באמת יודע כל, ולא נעלם ממנו דבר, ואין ידיעה מתחדשת אצלו כלל, הנה הנחגת עולמו ומשפטיו לא יסד אותה על פי זה, אלא על פי סדר המשפטים שרצה בה, מתדמה לגמוסי מלכות הארץ, ודן את הדברים בבתי דיניו של מלאכים בעדים שיעידו על הענינים, וקטגורין שיתבעו דין, ומליציה שיליצו זכות, וכלם מלאכים שמשאם מה שזכרנו, אלה (להעיר) [להעיר] על הנעשה בעולם, אלה לקטרג, ואלה להליץ, וגמר הדין כפי המשפט הנכון והישר.

בנבואה ונבואת משה

רצה הארון ב"ה והכין מין גלוי שיהיה מתגלה בו אל בני האדם עורם פתיים בעולם הזה שיתגלה להם ויגלה להם ענינים מה שיחפץ מסתריו וסודותיו ומעניני השגחתו, וממה שיביא על בריותיו, וזה נקרא נבואה.

הגלוי הזה הנה הוא בדרכים מיחדים מה שראתה חכמתו יתברך היותו נאות לזה. ויש בו מדרגות על מדרגות שונות, אך הפולל בכלם – שיתברר לנביא בודאות גמור, שהמתגלה לו הוא פבורו יתברך, וישכיל מה שיגלה לו, ולא ישאר לו שום ספק בנבואתו כלל.

ואמנם בהגיע ענין זה לנביא הנה תקדם לו רעה גדולה, וכל אברי גופו יודעו ויבטלו הרגשותיו, וישאר באיש ישן, ואז מתוך תרדמתו זאת יתראו לעיניו מראות מה שיתראו, וישג גם גלוי הפבור אליו, וידע מה שיהיה הרעון העליון שיגידע לו.

והנה מלבד הידיעות שירויה הנביא בגלוי הנבואה הנה מי שיגיע להיות נביא מכרה הוא שנתדבק בו יתברך דבקות גדול, עד שיופח לגלוי הזה. ואולם מצד דבקותו זה תהיה מעלתו מעלה גדולה, וכבר יגיע לעשות נסים ונפלאות כפי מדרגת הדבקות שהשיג.

ואמנם צריך שתדע שכל המדרגות כלם שבנביאים, כלן שפלות מדרגת נבואתו של משה רבנו ע"ה ונבדלות ממנה הבדל גדול, שכלן אפשר שיגיע להן כל אדם שיופח, אך נבואת משה רבנו ע"ה היא מדרגה אחת שנתחדה לו אי אפשר לאחר שישגיגה כלל.

והנה למטה מדרגת הנבואה יש מדרגה נקראה רוח הקדש. ענין שישפע שפע ממנו יתברך אל שכל האדם, בהגיעו אליו יקבע בו ידיעת ענין מה בלתי ספק ובבלתי טעות, וידע הדבר בשלמות סבותיו ותולדותיו כל דבר במדרגתו.

ואולם על ידי השפעת הזה אפשר שישפיל דברים שמוגדר ההשפלה האנושית הטבעית להשפיל אותם, אמנם יתרון השפיל אותם על זה הדרך מהשפיל אותם על הדרך האנושי הוא, שעל זה הדרך ישנו בלי עמל וישנו בלי טעות, ולא ישאר גם ספק, מה שאין פן בהשפלה שעל דרך האנושי. ואפשר שישנו גם פן ענינים מה שאין בדרך ההשפלה האנושית שתשפילם, ומכללם הנסתרות והעתידות.

והנה רוח הקדש זה היה הוא נרגש למושיגו, שהמקבלו יכיר בלי ספק שהוא שפע נשפע לו. אמנם עוד יקרה לפעמים שישפיע בלב אדם שפע שיעמידהו על תכן ענין מהענינים אך לא ירגיש בו המשפיע, אלא יגיע לו כמי שנופלת מהשכה בלבבו, ונקרא על דרך ההרחבה ושללא בדקדוק רוח הקדש.

בנאלה

הנה מבחר המין האנושי הוא ישראל (ועם) [והם] המעמידים לדבקות בו יתברך, וראוי להם שיהיו מעטרים בעטורי קדשה גדולה ותהיה שכנינתו יתברך שורה עליהם ומתדבקת גם שישתלמו בה עד שיזכו לטובה האמתית.

וצריך שתדע שאף על פי שהטובה האמתית נקנית מכל אחד ואחד בפני עצמו כפי מעשיו, אמנם אין כלל הבריאה משתלם עד שתסדר כלל האמה הנבחרת בסדר נכון ותשתלם בכל עטוריה ותדבק בה השכינה, ואחר כך יגיע העולם למצב השלם ויזכו הפרטים כל אחד ואחד כפי מה שזכה במעשיו.

ואולם דבר זה עדין לא נשלם מתחלת הבריאה ועד הנה, כי מיד שנברא אדם הטא, ואחר כך שהתחילו האבות ונמשכו הפנים אחריהם להיות לעם סגולה, עם כל זה מעולם לא נשלם הדבר כראוי מפני כמה הטאים שנזונו גם אחור מהתקון השלם, ונמצא שעל כל פנים צריך שנגיע לזה שתהיה האמה בשלמותה בכל התנאים הצריכים לזה, ותקבל הבריאה פלה שלמותה, ואז יקבע העולם במצב המתקן – שבו יקבעו הצדיקים להנאה הנצחית ותהיה הנאתם בה כל אחד לפי מעשיהם.

והנה שיתא אלפי שנה הנבילה החכמה העליונה לעבודת בני האדם והשתדלותם על השלמות ואחר כך יתחדש העולם בעזרה אחרת ראוייה למה שיעשה בו אחרי בן, דהינו התנאה הנצחית לזוכים לה, וטרים יכלו ו' אלפים אלה הנה צריך שתעמד האמה הנבחרת במצבה השלם, שיוכלו לעתק הדברים אחר כך אל הנצחיות, וזה מה שהבטחנו עליו שיהיה על כל פנים. והאמצעי לזה יהיה אחד מוצע דוד שיבחרהו האדון ב"ה לזה ויעזרהו שיעלית בו, והוא מלך המשיח. והנה בזמנו ועל ידו יתקנו ישראל תקון גדול וכל הבריאה אחריהם שירבה הטוב בכל הצדדין ויסור הרע לגמרי, בין כמה שנוגע לנפש ובין מה שנוגע לגוף, דהינו לב האבן יעשה לב בשר, והוא שתגבר בבני האדם הנטייה לטובות, ובאופן שלא ימשכו אחר החמר כלל, אלא ינטו תמיד לעבודה ולתורה ויתגברו בה. וכנגד זה תרבה השלחה והרחבה ולא ימצאו נזקים ולא

הפסדים כלל, והוא מה שהבטיחו הנביאים: לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי וגו'. ולא יהיה סבלות בעולם אלא כל הלכות יהיו מלאי חכמה, ורוח הקדש יהיה שפוף על כל בשר, באפן שיזכו לו הכל בלי קשי כלל, והוא מה שאמר הנביא: אשפוף רוחי על כל בשר וגו'. והנה ישמחו ויעלצו ברב הטובה והם מדבקים בבורא יתברך ועובדים לפניו עבודה שלמה, ועל ידי זה יהיו מתעלים והולכים עליו עד שיגיעו למה שצריך שיגיעו לו לעבר מפנו אל מצב הנצחיות בהודיש העולם.

והנה באמות העולם יעשה ברור גדול באותם שימצאו באותו הזמן, אותם שפפי המשפט העליון יהיו ראויים לכליה, ישמרו בחרב ובדבר וכל מיני ענשים, ואותם שיהיו ראויים להנצל, ינצלו וישארו ויפירו האמת ויעזבו אליליהם וישתעבדו לישראל, ויהיה להם לתפארת עבוד את ישראל ושרת אותם, באשר יפירו וידעו שהנה על ידי זה יגיע להם מה שאפשר שיקבלו מן הקדשה ואור ה'. והנה ימצא העולם פלו נמשך אחר עבודת הבורא יתברך, ולא תהיה עבודה זרה כלל בעולם, והוא מה שאמר הנביא: אז אהפך אל עמים שפה ברורה וגו', וכתוב: ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

ואמנם החיים כלם צריך שימותו ויחזרו לעפר לפחות שעה אחת קדם תחית המתים ואחר כך ישובו ויהיו אותם הראויים לקום בתחיה.

והנה בתחיה יקומו צדיקים ורשעים, והרשעים שחטאו ולא נשלם בהם הענש הראוי, יענשו אז כראוי להם. ואמנם אחרי התחיה יהיה יום הדין הגדול, שידון הבורא יתברך את כלם וישפט הראויים להשאר לנצחיות, והראויים להאבד. הראויים להאבד יענשו כפי מה שראוי להם, ולבסוף יאבדו לגמרי, והראויים להשאר, ישארו במדרגה שתגיע להם, כפי המשפט בעולם שיחדש.

והנה אחר שהוכנו הראויים להשאר בנצחיות כל אחד במדרגתו, הנה העולם הזה יחזר לתהו ובהו, דהינו שיפסד צורתו, וישוב מים במים כמו בתחלת הבריאה, ובין כך ובין כך הצדיקים שזמנו לנצחיות הקב"ה יעמידם במאמרו כמלאכי השרת בלי שיעטרכו לעולם זה. ואמנם לא ישיגו עדין הטובה האמתית הראויה להם, אלא אחר שעמד העולם תהו הזמן שגזרה החכמה העליונה, ישוב ויחדש בצורה אחרת נאותה למה שראוי שיהיה לנצחיות וישובו הצדיקים וישובו בו ויתקיימו בו לנצח, נהנים בטובה האמתית כל אחד כפי מדרגתו.

בענין הנסים

הנה כל הנבראים כלם לא נהיו אלא מפני שפך גזר רצונו יתברך. וכן כל החקים והגבולים שבהם לא החקו בהם, אלא מפני שפך גזרה חכמתו יתברך היותו נאות בהם. ואמנם כמו שחקק כל החקים האלה ברצונו, כך יכול לבטלם ולשנותם ברצונו, בכל עת וזמן שירצה. ואמנם בענינים שיחדש יתברך שמו בעולם שלא בדרך החק שחקק לטבע, הוא הנקרא גם. והנה על הרב האדון ב"ה רוצה לקיים הטבע בחקותיו, כי בין שפחד בו ועשהו פמות שהוא, ודאי שידע

היות זה המבקר שבפנים. אמנם אף על פי כן לא יחדל מלשנות אותו בזמן שיירצה לפעמים נודעים אצלו.

ואולם אפשר שיעשה גם להודיע אמתת השגחתו ויכלתו, ואפשר שיעשהו לפי שפך יאות במעשה ההוא. ואמתת הדבר אפשר שתהיה משגת ונגלית לפי פשט המעשה וענינו המפרסם, ואפשר שיהיה לפי הנסתר שבדבר וסתרי ההשגחה שבו, ואפשר עוד שיהיה לטעמים אחרים בלתי משגים לנו כלל.

והנה כבר יקרה שיעשה הקב"ה נסים על ידי עבדיו הקרובים לו, להראות החכה שהוא מתבב אותם והכח שמוסר להם להיותם שולטים על הבריאה, וכפי מדרגתם בקורבה אליו יתברך כף יהיה בהם לשיעשו על ידם נסים ונפלאות.

ומכלל זה הענין, שהנה רצה האדון ב"ה להקרא בשמות שונים כפי סתרי ההשפעות שהוא משפיע לעולמו, וההנהגה שמנהיג, ואמנם רצה וחמק שבכח שמותיו הקדושים בהזכרם יתחדשו גם כן נפלאות רבות בעולם. ואולם חלק וסדר הדברים בהכמה נפלאה, ושם סגולה בכל שם ושם, כמו שנגזרה חכמתו להמשיך בהזכרתו השפעות, מה שעל ידיהם יתחדשו הנפלאות האלה.

בענין התורה שבע"פ והש"ס

הנה האדון ב"ה לא רצה לכתב את התורה בבאור מספיק שלא יצטרך לה פרוש, אלא אדרבא כתב בה דברים הרבה סתומים מאד שלא היה אפשר ביד אדם בעולם לעמוד על פונתם האמתית, בלי שימסר הפרוש במקבלה שתבא ממנו יתברך שהוא בעל הדברים. דרך משל: מצות תפלין, מצות מזוזה וכיוצא בהם, שבא הצווי עליהם, ולא נתבאר בפתוב מה ענינם. אמנם האמת הוא, שבכונה מכוננת העלים האדון ב"ה פונת דבריו האמתית לטעמים נודעים אצלו. ואמנם כל זה שהעלים בתורה שבכתב הנה מסרו למשה רבנו ע"ה בעל פה' וממנו נמשך המסרת לחכמים דור אחר דור.

והנה במסרת הנה נתבארה פונת הפתובים לאמתה ונודע לנו אמתת מעשה המצוות כמו שהאדון ב"ה רוצה בהם.

והנה נמצאו דברי התורה שבכתב בבחינת הספיקתם עם הפרוש המקבל מתחלקים לשלשה חלקים:

החלק הראשון הוא, כלל ענינים בא כללם בפתוב, אך לא פרטיהם, ונתבארו הפרטים במסרת.

החלק השני הוא, כלל פתובים שבאורם מספק באשר יסבלו פרושים שונים, ונתבארה ההכרעה במסרת.

החלק השלישי הוא, כלל פתובים שלפי המלות באמת תהיה הפונה אחת, ונתבאר במסרת היות הנרצה מתחלה מאד מהנראה. ועל זה אמרו ז"ל: הלכה עוקפת את המקרא. אמנם אין

פְּרָטִי הַחֶלֶק הַזֶּה רַבִּים, וְלֹא עוֹד אֲלָא שְׂאֵם תַּטְרַח וְתַעֲמִיק בְּדַבְרַת תַּמְצָא שְׂלֵא יִהְיֶה הַפְּשֵׁט מִכְחִישׁ לְגַמְרֵי הַחֶלְכָּה וְלֹא מִתְנַגֵּד לָהּ, אֲבָל יוֹכֵן בְּאִיזָה בְּחִינָה וּבְאִיזָה גְּבוּל.

וּמִמָּה שֶׁקִּבְּלָנוּ שְׂאֵמָנָם בְּעַל הַתּוֹרָה יִתְבַרַךְ שִׁמּוֹ כְּתֻבָּה עַל דְּרָכִים פְּרָטִיִּים וְחֻקִּים מִיְחָדִים, וּכְשֶׁנֶּרְצָה לְהַבִּין כְּוִנַּת בְּעַל הַדְּבָרִים בְּהַ הֵנָּה צָרִיךְ שְׁנַחֲלֵךְ בָּהֶם עַל פִּי הַחֻקִּים הַהֵם, וּבְדְרָכִים הַהֵם, וְזוֹלָת זֶה אָף עַל פִּי שֶׁכָּבֵר הִיָּה אֲפֹשֶׁר שִׁינָתֵן פְּרוּשׁ בְּדְבָרִים תִּסְבְּלָנָה אוֹתוֹ הַמְּלוֹת הַיָּטֵב, וְאֲפֹשֶׁר שְׁתוֹרִינָה עָלָיו בְּיוֹתֵר הַרוֹחָה, אֲמָנָם עַל כָּל פָּנִים לֹא יִהְיֶה הַפְּרוּשׁ הַהוּא אֲמִתִּי בְּדְבָרִים הַהֵם, כִּינֵן שֶׁבְּעַל הַדְּבָרִים כִּינֵן בָּהֶם כְּוִנָּה שׁוֹנָה מְזוּל. וְאֲמָנָם הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְהַדְּרָכִים הֵם כָּלֵל הִי"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶם עִם כָּל פְּרָטִיהֶם.

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ עוֹד כִּי הֵנָּה עֲקָרֵי הַדִּינִים כָּלָם, מַה שֶׁבְּמַצְוֹת עֲשֵׂה וּמַה שֶׁבְּמַצְוֹת לֹא תַעֲשֵׂה כָּלָם מִקְבָּלִים הֵם מִמִּשְׁחָה רַבָּנוּ ע"ה, אֲמָנָם קִבְּלוּ ז"ל שֶׁדְּבָרֵי הַמְּסֻרֶת רְמוּזִים הֵם בַּתּוֹרָה שֶׁבְּכֻתָּב בְּרְמוּזִים שׁוֹנִים עַל פִּי דְרָכֵי הַרְמִיזָה יְדוּעִים לָהֶם, וְהִיָּה מְפָרְסֵם וּמְסַפֵּם אֲעֲלֵם שְׂמֹיב בְּעֵינֵי ה' שֶׁנֶּעֱמַל גַּם בְּזֶה הַחֶלֶק, פְּרוּשׁ: בִּידְעֵת מְקוֹם רְמוּזֵי הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה בַּתּוֹרָה שֶׁבְּכֻתָּב, וְעַל כֵּן יִטְרַחוּ כָּל אֶחָד מֵהֶם לְבַקֵּשׁ הַרְמִיזוֹת הָאֵלֶּה, כִּפִּי מַה שִׁירָאָה לוֹ יוֹתֵר נְכוּן. וְזֶה מַה שֶׁתַּמְצָא פְּעָמִים רַבּוֹת בְּש"ס מִשְׁאָ וּמִתֵּן לְבַקֵּשׁ רְאִיוֹת לְדִין מִן הַדִּינִים, וּכְבָּר יִהְיֶה בִּינֵיהֶם מַחֲלָקֵת עַל הַרְאִיוֹת, וְתַמְצָא הַרְאִיוֹת עֲצָמָם שְׂאֵמָנָם לְפִי דְרָכֵי הַהֲבָנָה הַפְּשֻׁטִית לֹא יֵאוּתוּ יָפֵה. אֲךָ הַעֲנִינֵן הוּא מַה שְׂאֵמֶרְתִּי לָךְ, שֶׁהֵנָּה הַדִּין אֲעֲלֵם בְּקִבְּלָהּ, אֲבָל יִטְרַחוּ לְבַקֵּשׁ לוֹ הַרְמוּזֵי בַּתּוֹרָה שֶׁבְּכֻתָּב עַל הַשֶּׁרֶשׁ שֶׁזְּכָרְנוּ לְמַעֲלָה. וְהֵנָּה לֹא יִרְצוּ בְּאוֹתָם הַפְּרוּשִׁים שֶׁתִּהְיֶה זֹאת כְּוִנַּת הַמְּשֻׁד הַמְּקַרָּא הַהוּא, אֲבָל יִרְצוּ שְׁלֹזָה כִּינֵן בְּעַל הַתּוֹרָה בְּהַ בְּמַה שֶׁרְצָה לְרְמוּזֵי בְּדְרָכֵי הַמְּקַרָּא הַהוּא בְּדְרָכֵי הַרְמוּזֵי נוֹסֵף עַל מַה שֶׁרְצָה לְבַאֵר בְּדְרָכֵי הַפְּשֻׁט, וּמְקַרָּאוֹהוּ לְפַעְמִים אֲסַמְכָתָא. וְהֵנָּה כָּל זֶה שְׂאֵנִי מְדַבֵּר עִתָּה הוּא בְּחֶלֶק הַמַּצְוֹת וְהַדִּינִים, אֲךָ בְּחֶלֶק הַהֲנִדּוֹת יֵשׁ עוֹד עֲקָרִים אֲחֵרִים, בְּאֲרָתִים לָךְ בְּמְקוֹם בְּכִינֵי עֲצָמוֹ.

וְאֲמָנָם יֵשׁ עוֹד עֲנִינִים אֲחֵרִים שֶׁהֵם תְּקִנּוֹת מִן הַחוּל וְאָף עַל פִּי כִּינֵן יִמְצְאוּ לָהֶם רְמוּזֵי רְחוּק מְאֹד בְּכַתּוּבִים, וְנִקְרָא גַּם זֶה אֲסַמְכָתָא, אֲמָנָם הִיא אֲסַמְכָתָא יוֹתֵר שְׂמִחִית הַרְבֵּה מִהַרְאֵה שׁוֹנָה שֶׁזְּכָרְנוּ, וַיְכוּנּוּ בְּהַ לְזַכְרוֹן לְעֵנִינֵי, וְלֹא יִחַדְלוּ לְכוּן בְּזֶה גַּם כִּינֵן הִיּוֹת אֲפִלוּ זֶה רְמוּזֵי בַּתּוֹרָה אָף עַל פִּי שֶׁהוּא רְמוּזֵי רְחוּק מְאֹד, וְהוּא עַל צֵד הַצְּפִיָּה בְּעִתִּידוֹת, שֶׁכָּל גְּלוּי לְפָנָיו יִתְבַרַךְ וְעַל הַכָּל רְמוּזֵי, אֲלֵא שֶׁרְמוּזֵי בְּדְרָךְ רְחוּקָה כִּינֵן שְׂאֵינֵן הַדְּבָרֵי הַהוּא חֶלֶק מִבְּאוּר הַמַּצְוָה כָּלֵל. וְאֲמָנָם יֵשׁ עוֹד פְּרָטִי דִּינִים שְׂלֵא קִבְּלוּם וַיּוֹצִיאוּם בְּדְרָכֵי הַסְּבָרָה אוֹ בְּדְרָכֵי הַמְּדוּת וְאֲפֹשֶׁר שִׁיחֲלִקוּ בָּם, וּכְפִי הַפֶּסֶק שִׁיחֲיָה לְמַחֲלָקֵת כִּינֵן תִּהְיֶה הַחוּבָה עָלֵינוּ לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת מִבְּלִי שִׁיחֲיָה לְמַחֲלָקֵת שֶׁהִיָּה בָּם חֲלֻשָׁה לְפֶסֶק כָּלֵל, כִּי אוֹלָם כִּינֵן צָנוּן יִתְבַרַךְ שִׁמּוֹ שֶׁבְּהִיּוֹת מַחֲלָקֵת בְּדִינֵי הַתּוֹרָה יִכְרַע הַדְּבָרֵי כְּבִית דִּין וּמַה שִׁיִּצְא מִן הַחֲכָרָעָה יִשְׁמַר בְּכָל תְּקֵף.

וּמִמָּה שֶׁקִּבְּלָנוּ עוֹד, שֶׁמַּצְוֹת לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָרֵי אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יִמִּין וּשְׂמֹאל, הַכְּוִנָּה שֶׁכִּינֵן הַאֲדוּן ב"ה יִתְבַרַךְ שִׁמּוֹ בְּמַצְוָה זֹו הִיא שִׁיחֲיָה בַח בְּיַד בְּתִי דִינֵי יִשְׂרָאֵל וְחֻכְמִיהֶם לְגִזֵּר גְּזֵרוֹת וּלְתַקֵּן תְּקִנּוֹת, וְנִהְיֶה כִּינֵן חִיבִים לְשִׁמּוֹעַ לָהֶם, וְשְׂלֵא לְעַבֵּר עַל דְּבָרֵיהֶם כָּלֵל. וְנִדְעַ שֶׁכָּל הַתְּקִנּוֹת הָאֵלֶּה שִׁיחֲיָנוּ לְשִׁמִּירַת מַצְוֹת הַתּוֹרָה, וְלַעֲשׂוֹת הַרְצוּי לְפָנָיו יִתְבַרַךְ, וְהֵנָּה דַעְתּוֹ יִתְבַרַךְ שִׁמּוֹ מְסַבְּמַת

שִׁישְׁמְרוּ שְׁמִירָה מְעֵלָה בְּכָל מִצְוֹת הַתּוֹרָה עֲצֻמָּה, וְלֹא עוֹד אֱלֹא שְׂכָךְ בָּאָה הַמִּצְוָה בַּקְּבֻלָּה לַעֲשׂוֹת סִיגִים לַתּוֹרָה. וּכְבָר הָיָה רְאוּי שְׁיִצְוָה עֲלֵיהֶם הוּא יִתְבַּרְךְ שְׁמוֹ בַּתּוֹרָה עֲצֻמָּה, אֱלֹא שֶׁהָיָה הָרְצוֹן לְפָנָיו שְׁיָבֹא הַדְּבָר מִצִּדּוֹ, וְשֶׁנִּהְיָה אֲנַחְנוּ הַמַּעֲמִידִים עֲלֵינוּ מִצְוֹת עַל פִּי דֶרֶךְ תּוֹרָתוֹ, וּבְאוֹתָם הַחֲקִים וְהַגְּבוּלִים שֶׁנִּתְּנָן לְדַבָּר. וְהִנֵּה אֵין הַפָּרֵשׁ בֵּין חִיּוּבֵנוּ בַּמִּבְאָרוֹת בַּתּוֹרָה וּבֵין חִיּוּבֵנוּ בַּתְּקִנּוֹת הַחֻז"ל וּגְזֵרוֹתֵיהֶם, שְׂכָךְ הָרְצוֹן לְפָנָיו שֶׁנִּשְׁמַר הַמִּבְאָרוֹת בַּתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁנִּשְׁמַר אֶת אֱלֹהִים, וְכָךְ מְמַרָה אֶת פִּיו הָעוֹבֵר עַל הַמִּבְאָרוֹת כְּעוֹבֵר עַל אֱלֹהִים, וְאֵין הַבְּדֵל בֵּינֵיהֶם אֱלֹא בְּמֵה שֶׁהֵם ז"ל הַבְּדִילוּם, דִּהְיוּ שֶׁהִסְפִּיקוֹת בְּדִינֵי תּוֹרָה יְדוּנָו לְחֻמְרָא וּבְדַבְרֵי סוֹפְרִים יְדוּנָו לְקוּלָּא. וְהָרִי זֶה כְּמוֹ שֶׁתֵּאמַר שֶׁהָעֲרִיזוֹת תִּהְיֶינָה בְּכֶרֶת וּמִיתַת בֵּית דִּין וּלְבִישַׁת שַׁעֲטָנָו בְּאֻזְהָרָה, וְשֶׁבִּשְׂר בַּחֲלָב יִהְיֶה אָסוּר בַּהֲנָאָה וְחֵלֵב יִהְיֶה מִתֵּר, שְׂאִין אֱלֹהִים אֱלֹא הַגְּבוּלִים שֶׁכָּפִי רְצוֹנָו יִתְבַּרְךְ. אֲמָנָם בְּעֵנֵן הַחִיּוּב הַמִּצְוֹת בְּגִבּוֹל שֶׁהֲגִבּוּ אֵין הַפָּרֵשׁ בֵּין אֶחָד לְאֶחָד כָּלָל. וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ שֶׁשְׂאוֹ וְיִתְנָו כָּל כָּךְ בַּתְּקִנּוֹת רַבּוֹת וּגְזֵרוֹת רַבּוֹת שֶׁבְּאֲמַת אֵינָם אֱלֹא מִדַּבְרֵי סוֹפְרִים, וְיִרְבּוּ בָהֶם הַפְּרָטִים וְהַמְחַלְקוֹת, כָּל זֶה מִפְּנֵי שֶׁשְׂאוֹ בְּעֵינֵיהֶם הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּבַחֲיִנַת הַחִיּוּב בָהֶם כְּמוֹ כָּל שְׂאָר הַמִּצְוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, שְׂאֲמָנָם רְצוֹנָו יִתְבַּרְךְ הָיָה שְׁיָבֹאוּ עַל זֶה הַצַּד, פְּרוּשׁ שְׁיָבֹאוּ מֵאֲתָנָו. וְהִנֵּה הַדְּבָר שֶׁוְהָ שְׁיִצְוֵנוּ שֶׁנִּשְׂמִים טוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֵינוּ, אוֹ שְׁיִצְוֵנוּ שֶׁנִּגְזֹר עֲלֵינוּ גְזֵרוֹת לְשְׁמִירַת תּוֹרָתוֹ, זֶה מִצְוָה שֶׁעוֹרֵת עֲשִׂיתָהּ בְּאִפְן זֶה, וְזוֹ עוֹרֵת עֲשִׂיתָהּ בְּאִפְן זֶה, וְגִדְרָם אֶחָד שֶׁהוּא עֲשִׂיתָהּ רְצוֹנָו יִתְבַּרְךְ וּגְזֵרָתוֹ.

וּמִמֵּה שֶׁקְּבִלוּ ז"ל בְּפִרוּשׁ הַמִּצְוָה הַזֹּאת גַּם כֵּן הוּא, שֶׁיִּהְיֶה כַּח בְּיַד בֵּית דִּין לְבַטֵּל דְּבָר מִן הַתּוֹרָה כְּשִׁיחִיָּה לְתַבְלִית שְׁמִירַת הַתּוֹרָה עֲצֻמָּה, וּבְגִבּוֹל – שִׁיחִיָּה בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה, וְלֹא בְּקוּם עֲשֶׂה, וְעַל פִּי זֶה הַשְּׂרָשׁ גְּזֵרוֹ מֵה שֶׁנִּגְזְרוּ בְּשׁוֹפָר וּבְלוּלָב בְּיוֹם שַׁבָּת, כְּמִבְאָר בַּמִּשְׁנָה וּש"ס, כְּפִי הַקְּבֻלָּה הַזֹּאת שֶׁהִיָּתָה בְּיָדָם.

תו'שיל'ביע'